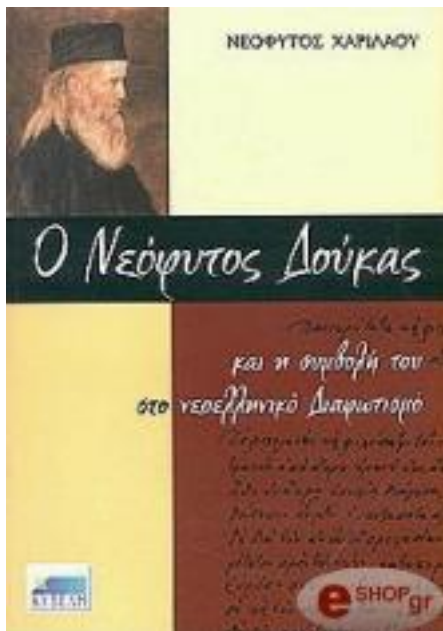

Νεόφυτος Χαριλάου

Εκδόσεις "Κυβέλη", 2003

Ο Νεόφυτος Δούκας υπήρξε ένας από τους πιο σημαντικούς λογίους και δασκάλους του 19ου αιώνα, που συνέβαλε με το έργο του στην εθνική αυτογνωσία των Ελλήνων και στην προετοιμασία τους για πολιτική αποκατάσταση. Παρά το μεγάλο εκδοτικό και διαφωτιστικό του έργο και την ενδιαφέρουσα προσωπικότητά του, δεν μελετήθηκε ανάλογα ούτε και πήρε τη θέση που του αρμόζει στα γράμματά μας.

Το γεγονός πως υπήρξε οπαδός συντηρητικών αντιλήψεων στο γλωσσικό ζήτημα συνετέλεσε στο να παραμείνουν μέχρι σήμερα άγνωστα στις λεπτομέρειές τους η ζωή και το έργο του.

Η παρούσα μελέτη παρουσιάζει τη διαφωτιστική προεπαναστατική δράση και το έργο του Νεόφυτου Δούκα και επιχειρεί να παρακολουθήσει και να ερμηνεύσει τα πνευματικά φαινόμενα της περιόδου του νεοελληνικού Διαφωτισμού με βάση τις πλούσιες πρωτογενείς πηγές.

Ο συγγραφέας ρίχνει φως σε σκοτεινές πλευρές της εποχής με την αναλυτική παρουσίαση των ψυχολογικών, οικονομικών και κοινωνικών συντελεστών που οδήγησαν σε αντιθέσεις

και συγκρούσεις τους λογίους της εποχής και συνέβαλαν στην αναμόρφωση της ελληνικής παιδείας στον αρχόμενο 19ο αιώνα.

Στις σελίδες του βιβλίου ο αναγνώστης δεν θα βρει μόνο στοιχεία περί της πολιτικής και παιδαγωγικής σκέψης του Δούκα, στοιχεία περί της διαμάχης του με τον Αδαμάντιο Κοραή, τις θέσεις του επί του γλωσσικού ζητήματος, κλπ..., αλλά και επιστολές δημοσιευμένες από τον Δούκα, ανέκδοτα χειρόγραφα, κ.α.

Όπως ο ίδιος ο συγγραφέας εξηγεί, "στην παρούσα μελέτη ακολουθείται το σχήμα της αναλυτικής βιογραφικής μεθόδου, όπου καταγράφονται χρονολογικά τα γεγονότα και οι δράσεις των προσώπων σε συνδυασμό με τα ιστορικά τους συμφραζόμενα. Μ' αυτόν τον τρόπο επιδιώκεται να δοθεί η ιστορική διάσταση των επιμέρους δραστηριοτήτων του Δούκα και να αναδειχθούν εκείνες οι πλευρές της προσωπικότητας και του έργου του οι οποίες είχαν επίδραση σε συλλογικό επίπεδο.

Ετσι, γίνεται δυνατή η κατανόηση της εσωτερικής λειτουργίας των φαινομένων στα οποία ως ιστορική και πνευματική προσωπικότητα συμμετείχε ο Δούκας, ενώ φωτίζονται ή αποκαθιστώνται πλευρές του πνευματικού βίου στον αρχόμενο 19ο αιώνα... Αν και στη μελέτη αυτή επιχειρήθηκε η σε βάθος αποτίμηση της ιστορικής προσωπικότητας του Νεόφυτου Δούκα, εξαντλώντας κατά το δυνατόν τις υπάρχουσες πηγές, δεν σημαίνει ότι καλύφθηκε όλο το εύρος της θεματικής που οι ίδιες οι πηγές υπαγορεύουν. Πολλές πλευρές του θέματος παραμένουν ακόμη ανεξερευνήτες και αναμένουν την έρευνα να τις φωτίσει".

παρουσίαση: Χ. Α.